

Studieplan 2014/2015

Årsstudium i vilt- og fiskeforvaltning

Studiepoeng: 60

Studiets varighet, omfang og nivå

Studiet er ei eittårig grunnutdanning og er eit fulltidsstudium med eit omfang på 60 studiepoeng.

Innledning

I Hedmark er 95 prosent av arealet skog og utmark. Evenstad ligg difor i eit område der bruk og utvikling av skog- og utmarksressursane er ein av grunnpilarane til framtidig næring og busetting. I dag har rekreasjonsbasert næring i skog og utmark (særleg hyttenæringa) vakse til same storleiksorden som produksjonen frå skogen. Naturopplevingane og hyttebygging kan sjåast i samanheng med jakt- og fiskemoglegheitene som både regionalt og nasjonalt har vore brukt til matauk, og som i liten grad er kommersialisert.

Klimaendringar fører til at kunnskapen om berekraftig bruk av biologiske ressursar er etterspurd og i stadig endring. Denne nye kunnskapen blir ivareteken i studiet som gir studentane allmennteoretiske og yrkesretta kunnskap i tilknytning til forvaltning og næringsverksemd i utmark.

Læringsutbytte

Ein kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha fylgjande totale læringsutbytte:

Kunnskap

Kandidaten:

- har kunnskap om forvaltning av fisk og vilt i Noreg.

- kjenner til forskning og utviklingsarbeid innan økologi, fisk og vilt.

Ferdigheiter

Kandidaten:

- kan reflektere over norsk fiske- og viltforvaltning og treffe forvaltningstiltak under rettleiing
- kan finne, vurdere og vise til informasjon og fagstoff, og framstille dette slik at det lyser opp ei problemstilling

Generell kompetanse

Kandidaten:

- har innsikt i relevante problemstillingar i utmarksforvaltinga
- kan medverke til planlegging og gjennomføring av varierte forvaltningstiltak og arbeidsoppgåver
- kan utveksle synspunkt og erfaringar med andre med bakgrunn innan utmarksforvaltning og gjennom dette medverke til utvikling av god praksis

Målgruppe

Studiet er retta mot heiltidsstudenten som ynskjer ei eittårig grunnutdanning innan fiske- og viltforvaltning, og som ynskjer å arbeide innan privat eller offentleg fiske- og viltforvaltning eller naturforvaltning. Studiet passar og for dei som ynskjer dette som eitt av tre år i ein bachelorgrad.

Studiet kan også passe for dei som ynskjer innsikt i utmarksressursane fordi dei eig eller skal overta ein utmarkseigedom.

Kompetanse

Utdanninga gir arbeid innan offentleg eller privat forvaltning av fisk, vilt eller utmark.

Undervisnings- og læringsformer

Undervisninga vil gjennomførast som førelesingar, øvingar i felt og i datalab.

Vurderingsformer

Kandidaten blir vurdert gjennom munnleg og skriftleg eksamen, samt

rapportinnleveringar. Vurdering med graderte bokstavkarakterar med skala frå A – E for stått, og F for ikkje stått. Noen emne vurderast som stått / ikkje stått. Sjå elles under kvar særskilte emneomtale.

Internasjonalisering

Studiet inneheld ingen utanlandsopphald.

Noen av emna vil ha engelskspråkleg litteratur, og gjesteforelesingar kan også gå på engelsk.

Studiets innhold, oppbygging og organisering

Studiet går på studiestad Evenstad. Studieåret er delt inn i fire blokker på 15 studiepoeng kvar. Det nettbaserte studiestøttesystemet Fronter blir nytta i undervisninga.

I siste blokk kan studentane velje mellom anten Viltforvaltning eller Forvaltning av fisk og vassdrag.

Årsstudium i fiske- og viltforvaltning

Blokk 1

Fiskeriøkologi (15)

Blokk 2

Viltøkologi (1

Blokk 3

Økologi og mangfold
(15)

Blokk 4

Viltforvaltning eller
Forvaltning av fisk og
vassdrag (15)

Emneoversikt

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *	Studiepoeng pr. semester			
				Blokk 1 (høst)	Blokk 2 (høst)	Blokk 3 (vår)	Blokk 4 (vår)
6EV120	Fiskeriøkologi i ferskvann	15	O	15			
6EV140	Viltøkologi	15	O		15		
6EV133	Økologi og mangfold	15	O			15	
6EV240	Viltforvaltning	15	O				15
6EV220	Forvaltning av fisk og vassdrag	15	O				15
I siste blokk kan studentane velje mellom anten Viltforvaltning eller Forvaltning av fisk og vassdrag							
Sum:				0	0	0	0

*) O - Obligatorisk emne, V - Valgbare emne

Emneoversikt

6EV120 Fiskeriøkologi i ferskvann

Emnekode: 6EV120

Studiepoeng: 15

Semester

Høst
Test

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen spesielle krav

Læringsutbytte

En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha følgende læringsutbytte i emnet:

Kunnskap:

- bred kunnskap i ferskvannsøkologi, fiskebiologi og metodikk for undersøkelser av ferskvann og fiskebestander relatert til norske forhold.

Ferdigheter:

- kan planlegge og utføre undersøkelser av fiskebestander ved prøvefiske og utføre analyser av alder og vekst hos fisk.

Generell kompetanse:

- har et faglig grunnlag for å kunne fungere som veileder eller konsulent i spørsmål som gjelder bærekraftig bruk og forvaltning av fiskeressursene i ferskvann.

Innhold

- Innsjøer og rennende vann som økosystem
- De viktigste organismene i ferskvann
- Biologien til enkeltarter av norske ferskvannsfisk
- Sammensetning og utbredelse av ulike fiskesamfunn og betydning av miljøforhold og biotiske interaksjoner
- Vanlige parasitter og effekter på ferskvannsfisk
- Miljøinngrep eller miljøendring og effekter på fisk og fiskeproduksjon
- Fiskeribiologiske metoder
- Praktisk undersøkelse og vurdering av fiskebestander
- Forvaltning og kultiveringstiltak

Organisering og arbeidsformer

- Forelesninger
- Gruppearbeid som omfatter praktiske øvelser med feltarbeid og etterfølgende analyser på laboratoriet
- Rapportskriving
- Fronter som læringsplattform

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Deltakelse på øvingene. (90%)

Vurderingsordning

Individuell skriftlig øvingsrapport (33 %) og avsluttende muntlig, individuell eksamen (67 %). Vurderes etter karakterskalaen A-F, der E er laveste ståkarakter. Det forutsettes at alle deleksamener er bestått for at emnet skal vurderes som bestått.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for anvendt økologi og landbruksfag

6EV140 Viltøkologi

Emnekode: 6EV140

Studiepoeng: 15

Semester

Høst
2

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen spesielle krav

Læringsutbytte

Kunnskaper:

- har bred kunnskap om økologien til viktige norske viltarter, og ha tilegnet seg grunnleggende kunnskap om prinsipper for forvaltningen av disse artene
- har god kjennskap til praktiske virkemidler innen forskning og forvaltning av vilt
- kan oppdatere sin kunnskap innen viltøkologi

Ferdigheter:

- kan anvende faglig kunnskap innen viltøkologi for å vurdere ulike forvaltningsstrategier og prosesser, samt finne, vurdere og henvise til relevant forskningsarbeid.
- kan anvende ulike takserings/overvåkningsmetoder for å evaluere status hos viltbestander

Generell kompetanse:

- har god innsikt i sentrale problemstillinger innen forskning og forvaltning av vilt.
- kan formidle sentralt fagstoff innen viltøkologi og kjenne til nytenkning og innovasjonsprosesser innen dette fagfeltet.

Innhold

Emnet vil ha hovedfokus på viltøkologiske problemstillinger som er relevante for norsk viltforvaltning. Vi vil starte med generelle prinsipper innen viltbiologi og forvaltning, og deretter gå igjennom forskjellige arters økologi, bestandsstatus, og aktuelle utfordringer innen forvaltningen.

Organisering og arbeidsformer

Forelesinger og 5 dager med øvinger/litteraturseminarer. Grupper forbereder og gjennomfører presentasjoner og diskusjoner om utvalgte faglige tema. Det vil bli avholdt en ca 2 dager lang feltutferd

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

80% Oppmøte på øvinger og litteraturseminarer, og skriftlig innlevering knyttet til disse aktivitetene. Avholde en presentasjon på litteraturseminar.

Vurderingsordning

Skriftlig individuell eksamen (60%) og mappe med rapporter fra litteraturseminarer og øvinger (40%) Vurderes med graderte bokstavkarakterer med skala for A - E for bestått, og F for ikke bestått.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for anvendt økologi og landbruksfag

6EV133 Økologi og mangfold

Emnekode: 6EV133

Studiepoeng: 15

Semester

Høst

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen spesielle krav

Læringsutbytte

En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha følgende læringsutbytte i emnet:

Kunnskaper:

- bred kunnskap om prosessene og interaksjonene som bestemmer antall og utbredelse av organismer.
- kjenner til menneskelige påvirkninger i naturen og effektene på biodiversitet og økosystemdynamikk.

Ferdigheter:

- kan gjengi de viktigste økologiske prosessene og klarer å gjenkjenne disse i den reelle verden, i pågående prosjekter og publisert forskning.
- kan også selvstendig sette opp, gjennomføre, rapportere og presentere en mindre oppgave med en økologisk problemstilling.

Generell kompetanse:

- har innsikt i økologiske prosesser og problemstillinger.
- kan reflektere over effekten menneskelig påvirkning har på andre arter, samfunn og økosystem, og hvordan det igjen virker tilbake på samfunnet generelt.

Innhold

- Evolusjon
- Atferdsøkologi
- Populasjonsøkologi
- Samfunnsøkologi
- Økosystemøkologi
- Bevaringsbiologi
- Biodiversitet
- Drivhuseffekt

Organisering og arbeidsformer

Forelesninger, kollokvier, rapportskrivning

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Ingen

Vurderingsordning

- Mappe (50%) som består av en semesteroppgave (gruppe), en skriftlig rapport (individuelt), presentasjoner (gruppe) og kollokviebidrag (gruppe).
- Muntlig individuell eksamen (50%)

Alle deler av mappeoppgaven må være levert og bestått før studenten får tilgang til muntlig eksamen.

Vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter. Det forutsettes at alle deleksamener er bestått for at emnet skal vurderes til bestått.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for anvendt økologi og landbruksfag

6EV240 Viltforvaltning

Emnekode: 6EV240

Studiepoeng: 15

Semester

Vår

Språk

Norsk

Forkunnskaper

6EV133 Økologi og mangfold og 6EV140 Viltøkologi må være fullført og bestått.

Læringsutbytte

En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha følgende læringsutbytte i emnet:

Kunnskaper:

- bred kunnskap om økologiske, økonomiske og samfunnsmessige drivere av forvaltning av vilt nasjonalt og internasjonalt.
- kjenner til de viktigste viltforvaltningsutfordringene og -løsninger nasjonalt og internasjonalt.
- kan skaffe kunnskap om forvaltningsutfordringer, konflikthandtering og forvaltningsverktøy.
- har kunnskap om fagområdets historie, lovverk, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet.

Ferdigheter:

- kan anvende faglig kunnskap for å nå mål.
- kan reflektere over ulike forvaltningsvalg og løsninger.
- kan finne, vurdere og henvise til vitenskapelige arbeid.
- kan beherske relevant faglig verktøy.

Generell kompetanse:

- har innsikt i lokal, nasjonal og internasjonal naturforvaltning og drivkrefter i utviklingen.
- kan planlegge og gjennomføre fagsamlinger og møter.
- kan formidle sentralt fagstoff muntlig og skriftlig.
- kan utveksle synspunkter og erfaringer lokalt, regionalt og internasjonalt
- kan delta aktivt i prosessen der kunnskap, verdier og synspunkt utvikler seg.

Innhold

Vi vil dypdykke i utvalgte, aktuelle nasjonale og internasjonale viltforvaltningstema. Tema kan være metodeorientert som generell overvåking av viltarter eller artssentrert som om å sikre overlevingen til fjellrev. Noen tema vil være fra egne pågående og avsluttede forskningsprosjekt. Ett gjennomgående tema vil være håndtering av konflikter mellom grupper med ulike verdistandpunkt.

Organisering og arbeidsformer

Kurset vil bli bygd opp rundt seminar med forelesinger og diskusjoner. Studentene skal finne, lese og legge fram stoff. Det kan være aktuelt med utferder og dataøvelser. Ved seminarer skal studenter gjøre forelesinger og annet stoff tilgjengelig i Fronter. Skriftlig framstilling skal øves ved skriftlig bidrag i media.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

- Deltaking på 80 % av seminarer, studentforelesninger, øvinger og utferder.
- Seminararbeid
- Skriftlig forslag til mediebidrag.

Vurderingsordning

Skriftlig individuell eksamen (4 timer) (60%), Mappeinnleveringar: trekker ut ei oppgave (40%). Vurderes med graderte bokstavkarakterer med skala for A - E for bestått, og F for ikke bestått.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for anvendt økologi og landbruksfag

6EV220 Forvaltning av fisk og vassdrag

Emnekode: 6EV220

Studiepoeng: 15

Semester

Vår

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Fiskeriøkologi i ferskvann (kode)

Læringsutbytte

En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha følgende læringsutbytte i emnet:

Kunnskaper:

- Kandidaten skal ha kunnskaper om de viktigste spørsmål og utfordringer innen norsk forvaltning av ferskvannsfisk og ferskvannsfiskenes habitater. Kunnskapen skal være av anvendt karakter med fokus både på biologisk mangfold og fisketilbudet for fiskerettshavere og allmennheten.

Ferdigheter:

- Kandidaten er i stand til å identifisere bakgrunn og årsaker til endringer eller problemer for fiskeressurser i ferskvann, og på den bakgrunn kunne foreslå alternative forvaltningsopplegg som ivaretar langsiktige mål for bruk og vern av ressursene.

Generell kompetanse:

- Kandidaten har en faglig innsikt som gjør vedkommende i stand til å se og forstå samspillet mellom økologiske forhold og ulike og konkurrerende bruk av vassdragene, og hvilke konsekvenser dette for den utøvende forvaltning.

Innhold

- Ferskvannsfisket i Norge og forvaltningsutfordringene
- Lovverk og samfunnets målsettinger
- Den offentlige forvaltningen av ferskvannsfisket
- Private forvaltere og deres rolle
- Kultiveringstiltak
- Utsetting av fisk
- Tynningstiltak i fiskebestander
- Fysisk tilrettelegging for fiske
- Fiskereguleringer
- Generelle prinsipper for drift av fiskebestander
- Forvaltning av anadrome laksefiskbestander
- Fisketurisme
- Miljøinngrep og avbøtende tiltak
- Restaureringsøkologi for rennende vann
- Restaurerings- og rehabiliteringstiltak i elver og bekker

Organisering og arbeidsformer

- Forelesninger (75 t)
- Korte studentforelesninger basert på tildelte fordypningstemaer
- Skriftlig rapport
- Fronter som læringsplattform

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Gjennomføring av korte forelesninger knyttet til valgte fordypningstemaer.

Vurderingsordning

Skriftlige, individuelle rapporter (40 %) og avsluttende muntlig, individuell eksamen (60 %). Vurderes etter karakterskalaen A-F, der E er laveste ståkarakter. Det forutsettes at alle deleksamener er bestått for at emnet skal vurderes som bestått.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for anvendt økologi og landbruksfag